

РЕШЕНИЕ

№ Ц-46

от 17.12.2020 г.

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

на закрито заседание, проведено на 17.12.2020 г., след като разгледа влязло в сила Решение № 275 от 10.01.2019 г. на Административен съд - София град, трето отделение, 55 състав по адм. дело № 7724 от 2018 г., оставено в сила с Решение № 11107 от 17.08.2020 г. на Върховния административен съд по адм. дело № 1399 от 2019 г., с което се отменя Решение № Ц-10 от 01.07.2018 г. на Комисията за енергийно и водно регулиране, в частта по т. 6 и преписката се връща за ново произнасяне при спазване на дадените указания по тълкуване и прилагане на закона, установи следното:

С Решение № Ц-10 от 01.07.2018 г., в частта по т. 6, Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията), считано от 01.07.2018 г., е утвърдила пределна цена на топлинната енергия и е определила преференциална цена и премия за електрическата енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от централа с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, на „Топлофикация-Враца“ ЕАД, както следва: преференциална цена на електрическата енергия (без ДДС) – 190,49 лв./MWh, премия по чл. 33а от Закона за енергетиката (ЗЕ) (без ДДС) – 119,84 лв./MWh, еднокомпонентна цена на топлинната енергия с топлоносител гореща вода (без ДДС) – 79,59 лв./MWh, при ценообразуващи елементи: необходими годишни приходи – 17 057 хил. лв., в т. ч.: разходи – 16 312 хил. лв., от които условно-постоянни – 5 347 хил. лв. и променливи – 10 965 хил. лв., регулаторна база на активите – 11 007 хил. лв., норма на възвръщаемост – 6,77%, количество електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство – 56 048 MWh, количество топлинна енергия с топлоносител гореща вода – 80 179 MWh.

По жалба на „Топлофикация - Враца“ ЕАД, с влязло в сила Решение № 275 от 10.01.2019 г. на Административен съд - София град (АССГ), трето отделение, 55 състав по адм. д. № 7724/2018 г., оставено в сила с Решение № 11107 от 17.08.2020 г. на Върховния административен съд (ВАС) по адм. дело № 1399 от 2019 г., се отменя Решение № Ц-10 от 01.07.2018 г., в частта му по т. 6, и се връща преписката на КЕВР за ново произнасяне при спазване на дадените указания по тълкуване и прилагане на закона. ВАС е приел, че първоинстанционното съдебно решение е валидно, допустимо и правилно.

По отношение на конкретните ценообразуващи елементи, коригирани от КЕВР в посока намаление, спрямо заявените размери на разходите от „Топлофикация – Враца“ АД, касационната инстанция намира следното:

ВАС е споделил изводите на АССГ за основателност на направеното възражение от „Топлофикация – Враца“ ЕАД относно разходите за закупуване на квоти емисии парникови газове. Според касационната инстанция, позовавайки се на чл. 10а и чл. 10в от Директива 2009/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 година за изменение на Директива 2003/87/ЕО с оглед подобряване и разширяване на схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове на Общността (Директива 2009/29/ЕО), АССГ правилно е приел, че в тази част оспореното решение на регулатора противоречи на принципа на чл. 31, т. 2 от ЗЕ, според който цените на енергийните предприятия следва да възстановяват икономически обосноваваните разходи за дейността им. ВАС е отбелязал, че изводът на първоинстанционния съд се потвърждава от заключението на съдебно технико-икономическата експертиза (СТИЕ), в което са направени следните фактически

установявания: разликата между прогнозно емитираните въглеродни емисии при производството на дружеството през 2018 г. - 44 902 тона CO₂ и прогнозно разпределените безплатни квоти за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия по чл. 10а и чл. 10в от Директива 2009/29/ЕО - 11 907 тона CO₂ оформят недостиг на квоти, който трябва да бъде закупен до 30.04.2019 г., т.е. през новия ценови период. Според изчисленията в експертната оценка той възлиза на 32 995 тона CO₂ (32 995 квоти емисии парникови газове).

Според съда, съществен е спорът по определената от КЕВР средно претеглена цена на квоти в размер на 8,91 евро/тон. От една страна са данните, изложени в решението на КЕВР, а именно, че в края на 2017 г. постигнатата цена е в размер на 7,07 евро/тон, а през първото тримесечие на 2018 г. се наблюдава значително повишение на цените на пазара, които варират от 7,79 евро/тон до 12,37 евро/тон, като среднопретеглената им стойност е в размер на 9,69 евро/тон. Също така по данни на КЕВР е отчетено, че в годишен аспект, ако се използват историческите данни относно волатилността на цените се очаква, те да са в диапазона 8,40 евро/тон - 13,60 евро/тон през процесния ценови период. От друга страна, съгласно заключението на СТИЕ по данни на Европейска енергийна борса (EEX - European Energy Exchange) цената за продажба на квоти на първичен пазар през м.януари 2018 г. е била в диапазона 8 евро/тон - 9 евро/тон, като следва тенденция на увеличение през цялата 2018 г. Към средата на годината в края на м. юни 2018 г. (преди постановяване на Решение № Ц-10 от 2018 г.) е на нива около 15 евро/тон, през м. октомври 2018 г. достига 20 евро/тон, следват колебания през м. октомври и началото на м.ноември 2018 г. на нива между 16 и 19 евро/тон, след което достига и преминава нивото от 20 евро/тон през м. декември 2018 г. Изчислената от СТИЕ среднопретеглената цена на база приходи и търгувани обеми, за периода 01.01.2018 г. - 03.12.2018 г., е 15,15 евро/тон, като за първото полугодие на 2018 г. е 12,06 евро/тон, а за второто полугодие среднопретеглената цена е 18,92 евро/тон.

Установено е също, че със Заповед № Е-РД-16-436 от 02.08.2018 г. на министъра на енергетиката - за периода на 2019 г. референтната цена е в размер на 8,93 евро/тон. Тези референтни цени са определени на база „сетълмент“ цените от борса InterContinental Exchange (ICE) и се прилагат единствено за целите на националния план за инвестиции и са посочени за показване тенденцията за увеличаване на цените на квотите въглеродни емисии. Въз основа на изложените данни следва, че за жалбоподателя „Топлофикация – Враца“ ЕАД, след приспадане на безплатните квоти за периода – 11 907 тона CO₂, квотите въглеродни емисии, които дружеството трябва да закупи през регулаторния период възлиза на 32 995 тона. Съгласно СТИЕ при покупната цена, приета от КЕВР - 8,91 евро/тон (17,43 лв./тон), разходите за емисии въглероден диоксид, които да бъдат включени в цените, се изчисляват в размер на 575 103 лв. При по-висока покупна цена за емисиите въглероден диоксид, в следствие увеличението на цената на борсата, разходите се увеличават: - при цена от 15,00 евро/тон (29,34 лв./тон), разходите за емисии нарастват на 968 073 лв.; при цена от 20,00 евро/тон (39,12 лв./тон) стойността на разходите за квоти е 1 290 764 лв.

Касационната инстанция отбелязва, че посочените данни са обусловили извода на вещите лица по СТИЕ, че разходите, които дружеството ще извърши, се увеличават с повишаване на цената и разликата над включените в цените разходи ще се отрази в намаление на утвърдената възвръщаемост на капитала.

ВАС приема, че при тези данни и фактически установявания АССГ е обосновал законосъобразен правен извод за основателност на възражението на жалбоподателя за незаконосъобразност на утвърдените разходи за закупуване на квоти за въглеродни емисии. Правилно и законосъобразно АССГ е съобразил разпоредбите на чл. 10а и по чл. 10в от Директива 2009/29/ЕО, както и прогнозните количества безплатни квоти, които са дължими на дружеството и прогнозното количество недостиг на емисиите, които дружеството трябва да закупи, за да бъдат предадени в регистъра до 30 април, следващ отчетната година, в изпълнение на задълженията по 48, ал. 1 от Закона за ограничаване изменението на климата (ЗОИК).

Касационната инстанция приема, че АССГ обосновано е приел, че дружеството трябва да извърши разходи за покупка на емисионни квоти, които са пряко свързани с лицензионната му дейност и които трябва да се включат в утвърдените прогнозни необходими годишни разходи на основание чл. 8, ал. 1 и чл. 32, ал. 1, т. 1 от Наредба № 5 от

23.01.2014 г. за регулиране на цените на топлинната енергия (НРЦТЕ). КЕВР също така не се е съобразила с ежегодното намаляване на безплатните квоти за емисии на парникови газове, което ще доведе до увеличаване на необходимостта от закупуване на по-големи количества квоти през прогнозния регулаторен период в сравнение с отчетния, като е изчислила прогнозните разходи за закупуване на емисии въглероден диоксид на база на количества и цени за предходния отчетен период. ВАС посочва, че позовавайки се на чл. 8, ал. 4 от НРЦТЕ, първоинстанционният съд правилно е приел, че е икономически обосновано разходите за емисии да се включват в цените за периода, за който са относими, на база прогноза, като в следващия регулаторен период може да се извърши тяхната корекция до реалния им размер. Всички икономически обосновани разходи, включително разходите за закупуване на необходимите квоти за емисии парникови газове следва да бъдат прогнозни за предстоящия регулаторен период, а не отчетни, тъй като енергийните предприятия ще закупват емисиите през бъдещ период. Разходите за закупуване на квоти за емисии парникови газове, представляват променлив разход по смисъла §1, т. 10 от Допълнителната разпоредба на НРЦТЕ, тъй като пряко зависят от количествата произведена от дружествата топлинна и електрическа енергия. Разликата между отделените въглеродни емисии при комбинираното производство на топлинна и електрическа енергия през предстоящия прогнозен период 01.07.2018 г. – 30.06.2019 г. и разпределените на дружеството безплатни емисионни квоти, представлява количеството емисионни квоти, които дружеството трябва да закупи. В тази връзка, съдът прави извод, че като не е признала този разход на жалбоподателя в заявения размер, КЕВР е постановила решение в противоречие на принципа на чл. 31, т. 2 от ЗЕ, според който цените на енергийните предприятия следва да възстановяват икономически обоснованите разходи за дейността им.

ВАС споделя изводите на АССГ за основателност на възражението на „Топлофикация-Враца“ ЕАД по отношение на нормата на възвръщаемост на привлечения капитал, като излага следните мотиви: Съгласно чл. 31, т. 4 от ЗЕ цените на енергийните предприятия трябва да осигуряват икономически обоснована норма на възвръщаемост на капитал. Съгласно т. 40 от глава втора, раздел трети от Указанията за образуване на цените на топлинната енергия и на електрическата енергия от комбинирано производство при регулиране чрез метода „Норма на възвръщаемост на капитала“, приети с решение на КЕВР по Протокол № 116 от 26.06.2018 г., т. 1 (Указания-НВ), нормата на възвръщаемост на привлечения капитал се изчислява като средно претеглена величина от договорените годишни лихви на заемите и относителното тегло на съответния заем в общата сума на привлечения капитал. От заключението на приетата по делото експертиза се установява, че дружеството е заявило норма на възвръщаемост на привлечения капитал като среднопретеглена, съгласно т. 40 от Указанията-НВ според договорените лихви и тегла на заемите в размер на 8.02%. Комисията обаче, позовавайки се на т. 41 от Указанията-НВ е определила пределна пазарна цена на привлечения капитал за всички дружества в сектор „Топлоенергетика“ на база на статистически данни на Българската народна банка (БНБ) за 2017 г. в размер на 3.91%. Според касационната инстанция по този ценообразуващ елемент АССГ правилно е приел, че регулаторният орган е поставил пазарни ограничения на договарянето на привлечен капитал, но не на база на относимите към момента на привличане на капитала лихвени нива, съгласно изискването на т. 40 от Указанията-НВ, а въз основа на лихвените нива за предходния регулаторен период. ВАС отбелязва, че за да достигне до този извод първоинстанционният съд правилно е приложил материалния закон въз основа на установените по делото обстоятелства, като е приел незаконосъобразност на корекцията в нормата на възвръщаемост. С обжалвания административен акт КЕВР е утвърдила норма на възвръщаемост на привлечения капитал на база на статистически данни на БНБ към 31.12.2017 г. ВАС споделя приетото от АССГ, че е икономически необосновано статистическите данни за лихвените нива към декември 2017 г. да се прилагат към кредити, привлечени от топлофикационните дружества в предходен регулаторен период при положение, че дружеството няма нито задължението, нито възможността да предоговаря или рефинансира кредитите си ежегодно. Включването в цените на норма на възвръщаемост на привлечения капитал под среднопретегления за жалбоподателя размер по правно обвързващи го договори за кредит с по – високи лихвени нива, води до намаляване на

неговата възвръщаемост, поради което според съда е в противоречие с изискването на чл. 31, т. 4 от ЗЕ. Съгласно т. 40 и т. 41 от Указанията-НВ, нормата на възвръщаемост на привлечения капитал се изчислява като среднопретеглената величина от договорените годишни лихви на заемите и относителното тегло на съответния заем в общата сума на привлечения капитал, като Комисията определя пределна пазарна цена на привлечения капитал, на основата на статистически данни за пазарните ѝ величини и/или официално публикувана прогнозна информация. В случая, КЕВР е коригирала нормата на възвръщаемост на привлечения капитал от 8.02% на 3,91%, спрямо пределна пазарна цена на привлечения капитал към м. 12.2017 г. по данни от БНБ. От изложеното, ВАС приема за правилен извода на първоинстанционния съд, че регулаторният орган е поставил пазарни ограничения на договарянето на привлечения капитал, въз основа на последната година, както и че не е икономически обосновано КЕВР да намалява всяка година нормата на възвръщаемост на база на промяната в лихвените нива за текущата година, тъй като енергийните предприятия нямат задължение да предоговарят сключени от тях договори с банки или финансови институции всяка година. Въз основа на това, включването в цените нормата на възвръщаемост на привлечения капитал под приложимия средно претеглен размер по силата на действащите договори за кредит, би довело до намаляване на неговата възвръщаемост, като получената разлика се покрива за негова сметка. В тази връзка, в съдебното решение се посочва, че регулаторният орган при връщане на преписката за ново разглеждане следва да изложи мотиви относно извършената корекция в частта по отношение приетата среднопретеглена норма на възвръщаемост, с оглед спазване на принципа по чл. 31, т. 4 от ЗЕ – цените да осигуряват икономически обоснована норма на възвръщаемост на капитала, както и прилагане на чл. 8, ал. 4 от НРЦТЕ, като утвърди прогнозен размер на разходите, свързани с лицензионната дейност, като прецени тяхната икономическа обоснованост въз основа на представените от енергийното предприятие писмена обосновка и доказателства, като неразделна част от заявлението за цени, а самата оценка за икономическа обоснованост на разходите и връзката им с изпълнение на лицензионната дейност се извърши въз основа на сравнителни анализи, както и при използване на данни от националната и международна практика и като се вземат предвид отчетените резултати на регулираното предприятие при спазване принципите на регулирането по ЗЕ.

Касационната инстанция споделя извода на АССГ за основателност на възражението на „Топлофикация-Враца“ ЕАД по отношение на разходите за амортизации. Приема за правилни изводите на първоинстанционния съд, че съгласно чл. 9, ал. 6 от НРЦТЕ, чл. 14, ал. 4 от Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия (НРЦЕЕ), а също и т. 31 от Указанията-НВ разходите за амортизации се изчисляват на основата на обоснован от дружеството и признат от Комисията технически и икономически полезен живот на активите чрез прилагане на линеен метод на амортизация. Разходите за амортизации в производството на „Топлофикация – Враца“ ЕАД не са коригирани от Комисията, но разходите за амортизации в преноса са намалени спрямо заявените, на база отчетната стойност на ДМА в преноса на топлинна енергия, съгласно справка № 2 „РБА“ и при 25 г. срок за амортизация, като КЕВР е приложила приетия общ подход за всички дружества - разходите за амортизации за регулаторни цели да бъдат изчислени при еднакъв полезен живот на активите – в преноса 25 години. ВАС се позовава на заключението на приетата поделото експертиза, според което не е признат предложението от жалбоподателя полезен живот на активите, без да са изложени конкретни аргументи. Констатирано е от експертите, че няма данни как Комисията е достигнала до приетия полезен живот на активите в преноса от 25 години, при положение че за предходния регулаторен период този срок е бил определен от КЕВР на 20 години. Според експертизата, признаването на еднакъв полезен живот за всички активи в производството, съответно в преноса, не отчита различния полезен живот по групи активи. Това може да доведе до предимство за топлофикационни предприятия, при което делът на активите с по – дълъг полезен живот от средно приетия от КЕВР е по – голям, в сравнение с дружества с инвестиции в нови инсталации и активи, чийто полезен живот е по – кратък от приетия от Комисията. По тази причина е икономически обосновано да бъде приет полезен живот на активите по групи активи за регулаторни цели, а не общо за всички активи в преноса или в производството, и този полезен живот, приет от

Комисията, да не се променя за всеки регулаторен период, без наличие на основание за това. Комисията е обосновала по същество непризнаването на разходите в заявения размер със своята оперативна самостоятелност, а именно, че може да ограничи нивото на определен разход, в случай на лошо финансово състояние на дружеството и драстично по-високи цени, в сравнение с предприятията от сектор „Топлоенергетика“. С поред ВАС, това противоречи на общия подход, изложен от самата Комисия в мотивите на оспорвания акт - разходите за амортизации за регулаторни цели да са изчислени на база отчетната стойност на активите за производство и пренос и съответните амортизационни квоти при 15 г. за активите в производството и 25 г. за активите в преноса на топлинна енергия. Специфично проявление на равенството при издаването на административни актове е задължението на административния орган да разрешава сходните случаи еднакво. Намаляването на нивото на разходите за амортизации на дружеството в противоречие с мотивирания от самата Комисията общ подход е пример за несъразмерност при упражняване на оперативната самостоятелност в нарушение на чл. 6 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

ВАС приема за правилни изводите на административния съд за незаконосъобразност на извършената с оспорения административен акт корекция по отношение разходите за ремонт. Касационната инстанция посочва, че без да си изясни фактите и обстоятелствата от значение за случая (в нарушение на чл. 35 от АПК) и при липса на мотиви, общите разходи за ремонт на жалбоподателя са коригирани от КЕВР от 3 190 хил.лв. на 1 431 хил. лв. Съдът се позовава на приетата по делото експертиза, според която разходите за ремонтно-възстановителни дейности, заявени от „Топлофикация – Враца“ ЕАД, са технически обосновани. Установено е, че ремонтната програма на „Топлофикация - Враца“ ЕАД е съобразена с препоръките на производителите на оборудването, възстановяващи и гарантиращи производствения капацитет, нормалната експлоатация и заложения проектен ресурс на енергийните съоръжения. Сключени и представени са договори за доставка на резервни части, за планово техническо обслужване и аварийни ремонти. В експертизата също така е прието, че разходите за ремонт на „Топлофикация – Враца“ ЕАД са икономически обосновани, доколкото са технически обосновани и не представляват инвестиция. В тази връзка вещите лица не са възприели изводите на КЕВР, че планираните основни ремонти и подмяна на тръбни участъци от топлопреносната мрежа представляват инвестиция, която ще се включи в регулаторната база на активите за следващия ценови период. Същевременно за правилно е възприето становището на жалбоподателя, че предвидените разходи не са с инвестиционен характер, тъй като не повишават енергийната ефективност на съоръжението, а целят запазване на техническите характеристики, както и че се планират неотложни ремонти в по – голям обем. Вещите лица също така обръщат внимание на проблема за разликата в полезния срок по отношение на генераторите - КЕВР признава разходи за амортизации за осреднен срок от 15 години за активите в производството, а основните ремонти възстановяват характеристиките на актива за много по-кратък период. Непризнаването на присъщо-необходими разходи и невключването им в цените във всеки случай се отразява в непълно възстановяване на икономически обоснованите разходи, което рефлектира в намаление на утвърдената възвращаемост. Според съда, по този начин са нарушени принципите за съразмерност и равнопоставеност в административното производство, закрепени освен в чл. 6 и чл. 8 от АПК, но и в специалния закон - чл. 23, т. 5 от ЗЕ за осигуряване на равнопоставеност между енергийните предприятия.

Съгласно чл. 173, ал. 1 от АПК, след като отмени административния акт, съдът решава делото по същество, когато въпросът не е предоставен на преценката на административния орган. Извън тези случаи, както и когато актът е нищожен поради некомпетентност или естеството му не позволява решаването на въпроса по същество, съдът отменя административния акт и изпраща преписката на съответния компетентен административен орган за решаване на въпроса по същество със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона (чл. 173, ал. 2 от АПК). С оглед изложеното, предвид отменителното съдебно решение и разпоредбите на АПК, КЕВР следва да се произнесе с ново решение вместо отмененото, като спази указанията на съда по тълкуването и прилагането на закона - материалноправните норми, действащи към момента на

постановяване на Решение № Ц-10 от 01.07.2018 г., в частта му по т. 6, което налага технико-икономически анализ на фактите и обстоятелствата, релевантни към момента на приемане на посоченото решение на КЕВР. С отмененото решение на КЕВР за „Топлофикация-Враца“ ЕАД са определени и утвърдени цени, считано от 01.07.2018 г., а ценовият период, през който тези цени са прилагани, е съответно до 30.09.2018 г., тъй като с Решение № Ц-15 от 01.10.2018 г. Комисията е утвърдила изменение на цените, считано от 01.10.2018 г. При повторното произнасяне, съответно приемане на решение от административния орган, постановените със същото решение цени следва да бъдат приложими за посочения период.

Във връзка с горното и след извършен технико-икономически анализ при съобразяване на указанията на съда, дадени в мотивите на Решение № 275 от 10.01.2019 г. на АССГ, трето отделение, 55 състав по адм. дело № 7724/2018 г., оставено в сила с Решение № 11107 от 17.08.2020 г. на ВАС по адм. дело № 1399 от 2019 г., цените и техните ценообразуващи елементи на „Топлофикация – Враца“ ЕАД за ценовия период от 01.07.2018 г. до 30.09.2018 г., са както следва:

1. Разходи за закупуване на емисионни квоти:

Разходите за закупуване на емисионни квоти на „Топлофикация – Враца“ ЕАД са определени в размер на 1 892 хил.лв. (32 995 т. *21,24 евро/тон*1,95583). Същите са изчислени при:

1.1. Количество въглеродни емисии в размер на 32 995 тона, съобразено с установеното в мотивите на Решение № 11107 от 17.08.2020 г. на ВАС по адм. дело № 1399 от 2019 г., като разлика между прогнозните емитирани въглеродни емисии при производството на дружеството през 2018 г. (44 902 тона CO₂) и очакваните за разпределение безплатни квоти по дерогация по чл. 10а и чл. 10в от Директива 2009/29/ЕО (11 907 тона CO₂).

1.2. Средна цена (Auction Price) на отчетените стойности на квотите за емисии CO₂ за регулаторния/ценовия период 01.07.2018-30.06.2019 г. в размер на 21,24 евро/тон (41,54 лв./тон) по данни на Европейската енергийна борса (European Energy Exchange). В тази връзка, за целите на ценообразуването в сектор „Топлоенергетика“ е приета средна отчетна тръжна цена (Auction Price) на CO₂ квоти от проведените в периода от 01.07.2018 г. до 30.06.2019 г. първични търгове (Primary market auction) на Европейската енергийна борса (European Energy Exchange) в размер на 21,24 евро/тон CO₂ (41,54 лв./тон CO₂). Левовата равностойност е изчислена с фиксирания валутен курс на Българската народна банка (1,95583 лв./евро). При изчисляването на посочената цена не са взети предвид постигнатите отчетни цени на CO₂ квоти на проведените търгове на германската и полската борси, както и тези за авиационни оператори. Поради това, че регулаторния/ценовия период 01.07.2018÷30.06.2019 г. обхваща полугодията на две календарни години, за целите на изчисленията са използвани данни от „EUA Primary Market Auction Report 2018“ и „EUA Primary Market Auction Report 2019“, които са публично достъпни на интернет страницата на Европейската енергийна борса на адрес: <https://www.eex.com/en/market-data/environmental-markets/eua-primary-auction-spot-download>.

2. Норма на възвръщаемост на привлечения капитал:

В съответствие с Указанията за образуване на цените на топлинната енергия и на електрическата енергия от комбинирано производство при регулиране чрез метода „норма на възвръщаемост на капитала“ (Указания-НВ) дружеството е представило справка Приложение № 3 - „НВК“, от която е видно, че средната претеглена норма на възвръщаемост на привлечения капитал на дружеството към 31.12.2017 г. е 8,02%. Нормата на възвръщаемост на привлечения капитал е определена съгласно т. 40 и т. 41 от Указания-НВ, като средно претеглена величина от договорените годишни лихви на заемите и относителното тегло на съответния заем в общата сума на привлечения капитал, при пределна пазарна цена на привлечения капитал 3,91%, на основата на данни на Българската народна банка към 31.12.2017 г. (Лихвен процент и обеми по салда по кредити в лева за сектори нефинансови предприятия). В изпълнение на регулаторните си правомощия, Комисията има право да

определя пределни нива на определени разходи, с оглед оптимизиране на ценовите нива. Комисията следва да създава пазарна среда, в която да приближава поведението на естествените монополисти до пазарното такова. В тази връзка е извършена корекция на лихвата по взетите от дружеството кредити. В резултат за дружеството възниква задължение да предоговори със съответните си кредитори лихвените нива на взетите кредити, в съответствие с пазарните такива. По тези съображения е прието за обосновано среднопретеглената лихва да е в размер на 3,91%. В допълнение следва да се има предвид, че съгласно чл. 23, т. 4 от ЗЕ при утвърждаването на цените Комисията следва да осигурява баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите. В тази връзка за регулаторни цели при определянето на ценообразуващите елементи КЕВР следва да се съобразява с пазарните им стойности, за да не допусне ощетяване на едната или другата страна. Също така, според т. 41 от Указания-НВ Комисията определя пределна пазарна цена на привлечения капитал на основата на статистически данни за пазарните ѝ величини и/или официално публикувана прогнозна информация. Отчитането на факта, че кредитите са привлечени от дружеството в предходни периоди, когато лихвените нива са били различни и кредитополучателите не са предоговорили лихвените проценти е в разрез с разпоредбата на чл. 2, ал. 1, т. 4, във връзка с чл. 31, т. 4 от ЗЕ. Това обстоятелство демотивира мениджмънта на дружеството да търси опции за предоговаряне на условията по договорите за съществуващите кредити, като дори създава условия за сключването на нови такива при непазарни нива, в т.ч. и със свързани лица, с което неоснователно през цените на електрическата енергия би увеличило маржа си, съответно ощетило крайните клиенти. Следва да се има предвид, че банките към настоящия момент работят в условия на изключителна конкуренция, като в борбата си за пазарен дял рефинансират, съответно предоговарят лихвените нива до пазарните такива по съществуващите кредити. Съгласно чл. 31, т. 4 от ЗЕ цените на енергийните предприятия следва да осигуряват икономически обоснована норма на възвръщаемост на капитала и именно непазарните нива на нормата на възвръщаемост в ущърб на крайните клиенти не е в съответствие с тази норма.

3. Разходи за амортизации:

Разходите за амортизации в преноса на топлинна енергия са коригирани от 190 хил. лв. на 94 хил. лв. или с 96 хил. лв. в съответствие с отчетната стойност на ДМА в преноса на топлинна енергия, съгласно справка № 2 „РБА“ и съответната амортизационна норма при 25 г. срок за амортизация, което е обосновано за целите на ценовото регулиране. Разходите за амортизации се изчисляват на основата на обоснован от дружеството и признат от комисията технически и икономически полезен живот на активите, чрез прилагане на линеен метод на амортизация.

При определяне на амортизационните квоти е съобразен техническият полезен живот на активите, като по отношение на активите в преноса са взети предвид извършените инвестиции в мрежата с подмяна на тръбите с предварително изолирани, което води до по-дълъг полезен живот.

Допълнителен аргумент относно приемането на различни осреднени срокове за амортизиране за различните регулаторни периоди, е тежестта на цените на горивата и на квотите въглеродни емисии.

По отношение на подхода за групиране на активите, следва да се отчете, че нормативното основание за определянето на цените на топлинната и на електрическата енергия са НРЦТЕ и НРЦЕЕ. В тях не са посочени изискванията относно начина на групиране на активите при определяне на амортизационните квоти, поради което преценката на КЕВР се извършва при условията на оперативна самостоятелност и е подробно аргументирана. Активите са групирани съобразно регулираните дейности, за които на дружествата се утвърждават цени, а именно: активи в производството и активи в преноса. Разпоредбите на данъчното законодателство са неприложими при определяне на цени, които подлежат на регулиране по реда на ЗЕ, видно от разпоредбите на чл. 9, ал. 6 от НРЦТЕ, чл. 14, ал. 4 от НРЦЕЕ, а също и т. 31 от Указания - НВ, които изискват разходите за амортизации да се изчисляват на основата на обоснован от дружеството и признат от Комисията технически и икономически полезен живот на активите. От друга страна, следва да се отчете, че

групирането на активите за данъчни цели е извършено с правни норми от данъчното законодателство, докато в енергийното законодателство такива разпоредби не са приети. Предвид действащите разпоредби на НРЦТЕ, НРЦЕЕ и Указания - НВ възприетият от Комисията подход с отчитане на осреднен полезен живот на всички активи в производството и в преноса, без детайлизиране на активите по групи и отчитане на техния технически и икономически живот поставя всички дружества в равнопоставено положение относно включването на този разход в цените. Детайлизирането на отделните активи и стремежът на регулатора да фиксира техническия им живот ще провокира дискусии и спорове с представяне на субективни аргументи на отделните страни.

Освен това, следва да се има предвид, че при възприемане на специфичния подход, избран в счетоводната политика на всяко отделно регулирано дружество, предприятията и техните клиенти няма да бъдат третирани равнопоставено, което е императивно изискване на чл. 23, т. 5 от ЗЕ. В тази връзка и доколкото техническите и експлоатационните характеристики на енергийните обекти за производство на електрическа и топлинна енергия и за пренос на топлинна енергия на всички регулирани дружества са служебно известни на регулаторния орган, е извършена обобщена оценка на техния полезен живот, като е прието за целесъобразно за регулаторни цели да се приемат единни амортизационни квоти за активите в производството и в преноса на топлинна енергия.

4. Разходи за ремонт:

Разходите за ремонт са коригирани от 3 190 хил. лв. на 550 хил. лв., съгласно отчетените от дружеството за регулаторния/ценови период.

В резултат на направените корекции с оглед спазване указанията на съда, цените на електрическата и на топлинната енергия на „Топлофикация - Враца“ ЕАД, за периода от 01.07.2018 г. до 30.09.2018 г., са както следва:

1. Преференциална цена на електрическата енергия (без ДДС) – 198,09 лв./MWh;
2. Премия по чл. 33а от ЗЕ (без ДДС) – 127,44 лв./MWh;
3. Еднокомпонентна цена на топлинната енергия с топлоносител гореща вода (без ДДС) – 80,43 лв./MWh;
4. Ценообразуващи елементи на цените по т. 1. и т. 3:
 - Необходими годишни приходи – 17 551 хил. лв., в т. ч.:
 - Разходи – 16 802 хил. лв., от които условно-постоянни – 4 466 хил. лв. и променливи – 12 336 хил. лв.;
 - Регулаторна база на активите – 11 068 хил. лв.;
 - Норма на възвръщаемост – 6,77%;
 - Електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство – 56 048 MWh;
 - Топлинна енергия с топлоносител гореща вода – 80 179 MWh.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 21, ал. 1, т. 8 и т. 8б, във връзка с чл. 30, ал. 1, т. 4, чл. 33 и чл. 33а от Закона за енергетиката, чл. 173, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс и в изпълнение на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени с влязло в сила Решение № 275 от 10.01.2019 г. на Административен съд - София град, трето отделение, 55 състав по адм. дело № 7724 от 2018 г., оставено в сила с Решение № 11107 от 17.08.2020 г. на Върховния административен съд по адм. дело № 1399 от 2019 г.,

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

Утвърждава на „Топлофикация – Враца“ ЕАД, за периода от 01.07.2018 г. до 30.09.2018 г.:

1. Преференциална цена на електрическата енергия (без ДДС) – 198,09 лв./MWh;
2. Премия по чл. 33а от ЗЕ (без ДДС) – 127,44 лв./MWh;
3. Еднокомпонентна цена на топлинната енергия с топлоносител гореща вода (без ДДС) – 80,43 лв./MWh;
4. Ценообразуващи елементи на цените по т. 1. и т. 3:
 - Необходими годишни приходи – 17 551 хил. лв., в т. ч.:
 - Разходи – 16 802 хил. лв., от които условно-постоянни – 4 466 хил. лв. и променливи – 12 336 хил. лв.;
 - Регулаторна база на активите – 11 068 хил. лв.;
 - Норма на възвръщаемост – 6,77%;
 - Електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство – 56 048 MWh;
 - Топлинна енергия с топлоносител гореща вода – 80 179 MWh.

Решението подлежи на обжалване пред Административен съд - София град в 14 - дневен срок.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

РОСИЦА ТОТКОВА